

Cezaris Graužinis: pamatyti gerą teatrą Lietuvoje praktiškai neįmanoma

2009-03-04 12:00

Dina Sergijenko | Alfa.lt

Tik pora savaitių liko iki premjeros teatre – komedijos „Bučiuoju, Oskaras“. Vėl į Lietuvą sugrįžęs šio spektaklio režisierius Cezaris Graužinis negaili kritikos dabartinei Lietuvos teatro situacijai, bet prisipažįsta – „jei viskas būtų truputėlį kitaip“, čia kurti galėtų ir jis. „Lietuvoje gelmė asocijuojasi su negatyvu, o man giliausia gyvenime – džiaugsmo suvokimas“, – sako režisierius ir pabrėžia, kad Lietuvoje teatro „kartelė“ šiandien labai nuleista.

Komedija, kurios premjera sostinėje vyks kovo 12 ir 13 dienomis, o Klaipėdoje – kovo 31 dieną, ruošiamą pagal apysaką „Oskaras ir ponis Rožė“. C. Graužinis, kalbėdamas apie pasirinkimą, prisipažįsta, kad nors ir apysakos dvasia artima „Cezario grupės“ pasaulėžiūrai, „kalbėti apie gyvenimo džiaugsmą šiais laikais nemadinga, bet to – labai reikia.“

Ar tai dėl sunkmečio? – klausiamo režisieriaus. „Galvose sunkmetis, o ne kur nors kitur. Ir man visiškai neįdomu, kas čia vyksta – tiesiog aplink išsklidę daug negatyvo, kuris madingas – madinga gąsdinti ir bijoti“, – pabrėžia komedijos režisierius. Jis netiki teiginiu, kad kultūra, esant ekonomikos nuosmukiui, kelia galvą ir nepastebi vis dažniau į kultūrą atsigręžiančių žmonių: „Nepastebiu, nes nemačiau pakilusios ekonomikos.“

Kodėl komedija ir kodėl pasakojimas apie džiaugsmą? Nes, anot C. Graužinio, purvo ieško susipykę su gyvenimu arba bandantys atrodyti „gilesni“ nei yra. „Lietuvoje gelmė, prasmingumas kažkaip siejamas su negatyvu, rėkimu, bliovimu, skundais. O aš manau, kad pats giliausias dalykas gyvenime yra džiaugsmo suvokimas – tūkstančius metų žmonės bando suvokti, kas yra ir kur yra džiaugsmas“, – aiškino režisierius.

„Cezario grupė“, anot C. Graužinio, dirba publikai, ne meno istorijai. „Visada prieš kiekvieną spektaklį romantiškai galvojame, kad galbūt salėje yra žmogus, kuris apskritai pirmą kartą atėjo į teatrą.

Jaučiame atsakomybę padaryti taip, kad jis teatrą pamiltų po pirmojo apsilankymo mūsų spektaklyje. *Nechaltūriname dėl pinigų*“, – pasakojo režisierius.

Jeigu reikėtų pasirinkti vieną iš jau pastatytų spektaklių ir parodyti jį dar kartą, C. Graužinis nesutiktų. „Laikas praėjo, – aiškino režisierius. – Teatras labai susijęs su laiku ir tai, kas buvo prieš metus aktualu ir svarbu, po metų, po pusmečio pasikeičia ir tenka visus dalykus vėl naujai matyti. Teatras – ne tapyba, kurią galima atrasti po šimtmečio, jis yra čia ir dabar.“ Vis dėlto jis pripažino, kad kai kurios mintys ir įvaizdžiai gali keliauti iš vieno spektaklio į kitą: „Galų gale gali paaiškėti, kad visą gyvenimą statęs spektaklius aš pastačiau tik vieną spektaklį.“

Apie viltis lūkesčius iš publikos C. Graužinis nekalbėjo: „Negali daug tikėtis iš publikos, reikia daug tikėtis iš savęs.“ Anot jo, jei aktoriai ir režisierius nori, kad žiūrovai suprastų, kas norima pasakyti, viską turi suformuluoti patraukliai ir priimtinais. Vis dėlto jis pripažino, kad Lietuvoje yra daugybė žmonių, kurie ištikimi „Cezario grupės“ gerbėjai nuo pat jos įsikūrimo – 2003-ųjų metų.

„Aš nežinau, ar yra žmonių, kurie myli Graužinio teatrą, bet žinau, kad yra žmonių, kurie ateina į mūsų spektaklius norėdami dar ir dar kartą susitikti su aktorais“, – pasakojo režisierius. Anot jo – Lietuvos režisierių „liga“ – savęs sureikšminimas: „Lietuvos režisieriai per daug susireikšmina, o aš nenoriu kurti savo įvaizdžio statydamas spektaklius ir bandydamas atrodyti gudresnis nei esu.“

Galbūt dėl tokios nuostatos režisierius nėra linkęs vertinti savo kūrybos: „Tegu tą daro publika ir kritikai, o aš niekaip nekomentuosiu savęs viešai, nes netgi privačiai tą darau sunkiai.“ Tai lemia ne tik tai, kad „suvokti, kas esi, yra sunkus uždavinys“, bet ir profesinės bei meninės etikos supratimas: „Menininkui, kuris komentuoja pat save, yra kažkas negerai. Aš kol kas taip nesijaučiu.“